

Η φυγή στην Αίγυπτο (Δρ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Υπεύθυνος Περιεχομένου Πεμπτουσίας)

/ [Πεμπτουσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2hZwiKl>]

Η «περιπέτεια» αυτή, όμως, του νεοφερμένου στη γη Λυτρωτή φέρει αφ' εαυτής και άλλες συμπαραδηλώσεις και προτυπώσεις. Το ίδιο το ευαγγελικό κείμενο, εξάλλου, υπενθυμίζει την επαλήθευση των σχετικών προρρήσεων: «ότι νήπιος Ισραήλ, και εγώ ηγάπησα αυτόν και εξ Αιγύπτου μετεκάλεσα τα τέκνα αυτού», Ωσ. 11,1 - «Εξ Αιγύπτου εκάλεσα τον υιόν μου», Ματθ. 2,15.

Καταρχάς, ας μην ξεχνάμε ότι κάποτε ένας άλλος Ιωσήφ, ο γιος του Πατριάρχη Ιακώβ, πήρε τον ίδιο δρόμο, διωγμένος κι αυτός και εξανδραποδισμένος από το φθόνο των αδελφών του. Όπως αντίστοιχα, και οι σφαγιασθέντες παιδιά της Βηθλεέμ αποτελούν μία προθυσία, πριν από το σφαγιασμό του Αμνού, ο οποίος θα ακολουθήσει μερικές δεκαετίες αργότερα[4]. Αλλά και πιο πέρα, στην εσχατολογία της Αποκάλυψης, το άκακο παιδίον/ο Αμνός νικά τις δυνάμεις του κακού και του αίματος, που εκπροσωπεί εδώ ο (γερασμένος) Ηρώδης.

Σε μια άλλη προοπτική, αυτήν της Εξόδου από τον κόσμο της φθοράς και της αμαρτίας, ο Χριστός κατεβαίνει στον άδη της Αιγύπτου, για να σώσει τον άνθρωπο και να τον οδηγήσει στη Γη της Επαγγελίας. Η Αίγυπτος με τη σειρά της ξενίζει Αυτόν που κάποτε την ταλαιπώρησε για την κακοξενία της[5], γιατί οι ρόλοι έχουν πλέον αντιστραφεί. Ο διώκτης βασιλιάς, ως άλλος Φαραώ, εδρεύει πλέον στη γη της επαγγελίας, ενώ η χώρα του Νείλου είναι αυτή που παρέχει καταφύγιο στο Γενάρχη του Νέου Ισραήλ. Ο Κύριος εισέρχεται πια σ' αυτήν ως πρωτότοκος, για να διαλύσει το πένθος από την παλαιά εκείνη σκληρή τιμωρία που επέβαλε στους σκληροκάρδιους κατοίκους της.

Κάποτε η Αίγυπτος μετεβλήθη σε χώρα σκότους και τα νερά της έγιναν αίμα. Τώρα δέχεται τη θεία ευλογία, υποδέχεται και περιθάλλει τον καταδιωκόμενο Αθώο και την οικογένειά του. Εκείνος που κάποτε τιμώρησε την επηρμένην οφρύν των παντοδύναμων Αιγυπτίων, τώρα καταλλάσσεται και συμφιλιώνεται μαζί τους. Τους εμπιστεύεται την παρουσία του, η οποία σύμφωνα με την παράδοση Του παρεσχέθη αφειδώς[6].

Αντί για το παλαιό πένθος, σκορπίζει στη γη της Αιγύπτου χαρά. Κι η τελευταία, που ανέκαθεν ήταν ισοδύναμη με το σκοτάδι[7], γίνεται πλέον τόπος χαράς, αναπαύσεως και σωτηρίας. Με τη δύναμη του Πνεύματος, η είσοδος του Χριστού στη χώρα την καθαρίζει από το αρχαίο άγος και η έλευση του κυνηγημένου

Χριστού στην παλαιά χώρα της δουλείας, την έκανε πολύ περισσότερο εύφορη απ' όσο θα μπορούσε να την κάνει το μεγάλο ποτάμι της. Οι απόγονοι των αρχαίων θεομάχων επιζητούν να μάθουν τη θεία αλήθεια, και η επίσκεψη του Βρέφους στον τόπο τους, γεμίζει τις καρδιές τους με αγαλλίαση[8].

Κατά μία άλλη εκδοχή της ερμηνευτικής παράδοσης[9], η μετάβαση στην Αίγυπτο αποτελεί την απαρχή της εκρίζωσης των ειδωλολατρικών παραδόσεων που κυριαρχούσαν στον τόπο εκείνον. Μάλιστα, το έργο αυτό του Κυρίου αποτελεί την κατεξοχήν εκπλήρωση του προφητικού λόγιου «Ανοιχθήσονται οφθαλμοί τυφλών»[10], καθώς με την έλευση του Μεσσία στους Αιγυπτίους, έναν ιδιαίτερα ειδωλολατρικό λαό, ανοίγονται τα μάτια και συνειδητοποιούν τα απατηλά πιστεύω τους. Η θεία αυτή επίσκεψη οδηγεί και στην εκπλήρωση μιας ακόμη προφητείας, σχετικής με την καταστροφή των ψευδών ειδώλων: «Ιδού Κυριος καθήσεται επί νεφέλης κούφης, και ήξει εις Αίγυπτον, και σεισθήσεται τα χειροποίητα Αιγύπτου από προσώπου αυτού»[11].

Η φυγή της οικογένειας του Ιησού στην Αίγυπτο αποτελεί λοιπόν έναν επιπλέον κρίκο στην αλυσίδα του σχεδίου της θείας οικονομίας, ένα ακόμη συμβάν που θεωρείται μωρία για τους ορθολογιστές Έλληνες και σκάνδαλο για τους ευσεβείς Ιουδαίους. Ο ιερός Χρυσόστομος επισημαίνει λ.χ. ότι ο άλλοτε πρωτότοκος Ισραήλ κατέληξε τρίτος στα πρεσβεία, ύστερα από τους Ασσυρίους και τους Αιγυπτίους: μέσω των Μάγων, οι Ασσύριοι πρόσφεραν πρώτοι τιμές στον νεογέννητο Χριστό, ενώ οι Αιγύπτιοι δέχθηκαν και φιλοξένησαν τον καταδιωχθέντα από τους ομοεθνείς του Ιησού[12].

(συνεχίζεται)

[4] Βλ. Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος 38, Εις τα Θεοφάνια, είτουν τα Γενέθλια του Σωτήρος 18, PG 36, 332B

[5] Βλ. Λέοντος Φιλοσόφου, Λόγος 4, PG 107, 36B.

[6] Κατά τους πρώτους αιώνες της χριστιανικής παράδοσης υπήρχαν μαρτυρίες και παραδόσεις για τη φιλοξενία που έτυχε η οικογένεια του Ιησού, τους τόπους από τους οποίους πέρασαν κ.λπ.

[7] Η Αίγυπτος στην παράδοση της ασκητικής γραμματείας θεωρείται τόπος σκότους και παθών, βλ. Αγίου Ιωάννου Καρπαθίου, 100 Παρηγορητικά Κεφάλαια 5, Φιλοκαλία των Ιερών Νηπτικών, τομ. Α', μετ. Α. Γαλίτη, Το Περιβόλι της Παναγίας, Θεσσαλονίκη 19893, σ. 330· Οσίου Θαλασίου του Λιβύου, Έκατοντάς Δευτέρα 35, ο.π., τομ. Β', Θεσσαλονίκη 19882, σ. 280.

[8] Βλ. Ιω. Χρυσοστόμου, Εις το γενέθλιον του Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού Λόγος, PG

56, 392.

[9] Βλ. λ.χ. Ευσεβίου Αλεξανδρινού, Περί την Χριστού Γέννησιν, PG 86A, 368CD. Πρβλ. αγ. Νικοδήμου Αγιορείτου, Συναξαριστής, ο.π., σ. 411.

[10] Ησ. 35, 5.

[11] Ησ. 19, 1. Πρβλ. τον 11ο Οίκο των Χαιρετισμών της Θεοτόκου: «Λάμπας εν τη Αιγύπτω, φωτισμόν αληθείας, εδίωξας του ψεύδους το σκότος· τα γαρ είδωλα ταύτης Σωτήρ, μη ενεγκαντά σου την ισχύν πέπτωκεν». Για τις σχετικές με την έλευση του Κυρίου στην Αίγυπτο παραδόσεις, βλ. αγ. Νικοδήμου Αγιορείτου, Συναξαριστής, ο.π., σ. 411-3.

[12] Βλ. ο.π., PG 56, 391.